

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 22999
Datum vergadering: 27 november 2018
Datum voorstel: 8 oktober 2018
Nummer: A
Onderwerp: Communale samenwerking Munster

Voorgesteld raadsbesluit

1. Kennis te nemen van de communale samenwerking met Stadt Munster
2. Geen gebruik te maken van de mogelijkheid om wensen en bedenkingen in te dienen.

Samenvatting van het voorstel

Zowel de Stadt Münster als de zittende aandeelhouders van Twence streven ernaar dat Münster toetreedt als gewoon aandeelhouder bij Twence. De toezichthouder in Nordrhein-Westfalen, het Kommunalaufsicht, heeft aangegeven dat de betrokken gemeenten eerst een actieve relatie dienen aan te gaan, alvorens het Kommunalaufsicht actief wil meewerken aan het bewerkstelligen van het aandeelhouderschap van Munster bij Twence. Deze communale samenwerking ligt nu voor in het sluiten van een overeenkomst..

Aanleiding voor dit voorstel

Zowel de Stadt Münster als de zittende aandeelhouders van Twence streven ernaar dat Münster toetreedt als gewoon aandeelhouder bij Twence. De toezichthouder in Nordrhein-Westfalen, het Kommunalaufsicht, heeft echter aangegeven dat de betrokken gemeenten eerst via een communale samenwerking een relatie dienen aan te gaan, alvorens het Kommunalaufsicht actief wil meewerken aan het bewerkstelligen van het aandeelhouderschap van Münster bij Twence. Via een communale samenwerking kunnen partijen over en weer diensten laten verrichten, zonder dat daaraan een aanbesteding ten grondslag hoeft te liggen. Op deze wijze kan de verwerking van brandbaar residu van Münster bij Twence gecontinueerd worden. Voor het Kommunalaufsicht heeft het meerwaarde dat zoveel mogelijk zittende aandeelhouders deelnemen aan de samenwerking.

Beoogd resultaat van te nemen voorstel

Het middels een te sluiten overeenkomst komen tot een communale samenwerking met de Stadt Munster. Hierdoor wordt het mogelijk dat de Stadt Munster op termijn toetreedt als gewoon aandeelhouder bij Twence.

Argumentatie

In het voorjaar van 2017 hebben alle zittende aandeelhouders van Twence ingestemd met toetreding van Stadt Münster als aandeelhouder. Een dergelijk aandeelhouderschap kent vele voordelen die destijds ook al zijn aangegeven, zoals:

- Binnen de kaders van de strategische samenwerking kan in het Euregiogebied een efficiënte verwerkingsstructuur worden gerealiseerd, doordat de sturing van afvalstromen geoptimaliseerd wordt. Op deze wijze kan synergie gerealiseerd worden bij de mogelijkheden van de terugwinning van grondstoffen uit afval (bijvoorbeeld nascheiding). Stadt Münster en Twence kunnen gebruik maken van elkaars kennis op verschillende deelgebieden, waarbij de inschatting is dat de Duitse kennis op sommige deelgebieden rondom duurzaamheid voorloopt op de kennis aan de andere zijde van de grens.
- Het aandeelhouderschap van Stadt Münster bij Twence geeft invulling aan de wens van zowel Stadt Münster als de huidige aandeelhouders van Twence om Euregionale, grensoverschrijdende projecten/samenwerking te realiseren. Er kan een bijdrage worden geleverd aan het versterken van de positie van de Euregio en het stimuleren van de Euregionale werkgelegenheid.
- Het aandeelhouderschap kan bijdragen aan de intensivering van de banden tussen de Twentse gemeenten en Stadt Münster in brede zin.
- Mogelijke spin-off richting andere Duitse en Nederlandse overheden om aandeelhouder te worden van Twence.
- Het aandeelhouderschap van Stadt Münster levert een bijdrage aan de langjarige vollast van de afvalenergiecentrale van Twence tegen een marktconform verwerkingstarief. Daarmee draagt de verwerking van dit afval positief bij aan het bedrijfsresultaat. Bovendien draagt de verwerking van het brandbaar afval uit Duitsland bij aan een stabiele balans van het portfolio van de afvalenergiecentrales van Twence. Verschillen in Duitse en Nederlandse wet- en regelgeving maken een aandeelhouderschap van Stadt

Münster op dit moment echter niet mogelijk. Daarom heeft de toezichthouder in Nordrhein- Westfalen, het Kommunalaufsicht, aangegeven dat zij er de voorkeur aan geeft dat Münster en de aandeelhoudende gemeenten eerst via een communale samenwerking een relatie aangaan, alvorens zij actief wil meewerken aan het bewerkstelligen van het gewone aandeelhouderschap van Münster bij Twence. Via een communale samenwerking kunnen partijen over en weer diensten laten verrichten, zonder dat daaraan een aanbesteding ten grondslag hoeft te liggen. Op deze wijze kan de verwerking van brandbaar residu van Münster bij Twence gecontinueerd worden. (Dit afval van Stadt Münster wordt overigens momenteel al verwerkt door Twence vanuit een aanbesteding die Twence is gegund.) Voor het Kommunalaufsicht heeft het meerwaarde dat zoveel mogelijk aandeelhoudende gemeenten(de Twentse gemeenten en Berkelland) deelnemen aan de samenwerking.

Argumenten

1.1. Een (brede) deelname van de huidige aandeelhoudende gemeenten van Twence vergroot de bereidheid van het Kommunalaufsicht om actief bij te dragen aan het realiseren van het gewone aandeelhouderschap van Münster bij Twence.

Het uiteindelijk streven is er op gericht dat de Stadt Münster op zo kort mogelijke termijn gewoon aandeelhouder wordt van Twence. Echter de Duitse toezichthouder wil daar op dit moment (nog) geen goedkeuring aan geven. Deze communale samenwerking is een tussenvorm, die als een voorloper wordt gezien voor het definitieve aandeelhouderschap van de Stadt Münster. Verloopt de samenwerking naar behoren, dan kan er vanuit het Kommunalaufsicht alsnog medewerking aan het aandeelhouderschap worden gegeven.

Daarbij moet worden opgemerkt dat het Kommunalaufsicht ook medewerking moet verlenen aan het afsluiten van deze overeenkomst tot communale samenwerking, die dus ook moet voldoen aan de Duitse regelgeving.

1.2. De gekozen vorm van publiek-publieke samenwerking valt onder de aanbestedingsuitzondering. De publiek-publieke samenwerking tussen de aandeelhoudende gemeenten en de Stadt Münster is ingebed in het Verdrag van Anholt. Op deze vorm van samenwerking is de aanbestedingsuitzondering van toepassing. De gemeenten kunnen dan het afval op grond van de quasi in-house aanbesteding weer ter verwerking aanbieden aan Twence.

1.3. Er moet sprake zijn van een "echte" samenwerking.

De communale samenwerking tussen Münster en de aandeelhoudende gemeenten impliceert dat beiden over en weer diensten verlenen op het gebied van de verwerking van afvalstoffen. De gemeenten bieden via Twence een mogelijkheid om brandbaar residu uit de sorteerinstallatie van Münster te verwerken. Omgekeerd dient Münster diensten te verlenen aan de gemeenten. Dienstverlening in de vorm van kennisuitwisseling is ontoereikend. In beginsel dient het om de verwerking van afvalstoffen van de aandeelhouders van Twence te gaan. Het volume dat aan Münster wordt geleverd hoeft niet identiek te zijn aan het volume aan afvalstoffen dat uit Münster wordt ontvangen. De gemeenten kunnen groenafval, GFT en/of huishoudelijk restafval aan Münster leveren. Op basis van de tariefstelling en beschikbare verwerkingscapaciteiten in Münster en bij Twence ligt de levering van GFT aan Münster het meest voor de hand.

1.4. De samenwerking geeft invulling aan de wens van zowel Münster als de huidige aandeelhouders van Twence om Euregionale, grensoverschrijdende samenwerking te bevorderen.

Er kan een bijdrage worden geleverd aan het versterken van de positie van de Euregio en het stimuleren van de Euregionale werkgelegenheid.

1.5. Mogelijke spin-off richting andere Duitse overheden om op een vergelijkbare manier samen te werken.

Binnen de kaders van de strategische samenwerking kan in het Euregiogebied een efficiënte verwerkingsstructuur worden gerealiseerd, doordat de sturing van afvalstromen geoptimaliseerd wordt. Op deze wijze kan synergie gerealiseerd worden bij de mogelijkheden van de terugwinning van grondstoffen uit afval. Münster en Twence kunnen gebruik maken van elkaars kennis op verschillende deelgebieden.

1.6. Bijdrage aan de langjarige vollast van de verwerkingsentiteiten van Twence.

Hiermee wordt de positie van het bedrijf Twence op de lange termijn versterkt. Daarbij is het ook voor andere Duitse partijen mogelijk om toe te treden tot deze overeenkomst en het afval bij Twence te laten verwerken. Hierdoor kan de aanlevering van Engels afval worden verdrongen, hetgeen weer een milieuvoordeel oplevert.

1.7. Het college is bevoegd tot het afsluiten van de overeenkomst.

Op grond van artikel 160, lid 1, onder e van de Gemeentewet zijn de colleges van de deelnemende Nederlandse gemeenten bevoegd tot het aangaan van deze overeenkomst. De raad wordt echter wel in de gelegenheid gesteld om wensen en bedenkingen in te brengen.

1.8. Indien er geen wensen en bedenkingen door de raad ter kennis van het college worden gebracht, is er sprake van een definitief besluit.

Het besluit wordt genomen onder voorbehoud van instemming door de gemeenteraad (zie ook overweging 2.1). Dat betekent dat indien de gemeenteraad besluit geen wensen en bedenkingen ter kennis van het

college te brengen, er sprake is van een definitief besluit. In dat geval hoeft het college niet nogmaals te beslissen.

Kanttekeningen

1.1 De duur van de overeenkomst is gerelateerd aan het uiteindelijke doel.

De samenwerking wordt in de basis aangegaan voor langere tijd. In de overeenkomst tussen Münster en de aandeelhoudende gemeenten wordt een artikel 'Beëindigingsgronden' opgenomen. Daarin zal worden vastgelegd, dat indien een gemeente het aandeelhouderschap bij Twence beëindigt, ook de overeenkomst met Münster vervalt.

Daarnaast zal worden opgenomen dat indien het aandeelhouderschap van Münster geëffectueerd is, de mogelijkheid bestaat om de communale samenwerking te beëindigen.

Aangezien de huidige overeenkomst tussen Münster en Twence voor de verwerking van brandbaar residu uit de sorteerinstallatie van Münster op 31 december 2018 grotendeels eindigt, is beoogd dat de communale samenwerking geëffectueerd wordt per 1 januari 2019.

1.2 Deelname van de aandeelhoudende gemeenten is vrijwillig

Gemeenten hebben de keuze om aan de communale samenwerking deel te nemen. Voor een valide samenwerking is het niet noodzakelijk dat alle zittende aandeelhouders meedoen.

Indien één of meerdere gemeenten besluiten om niet mee te doen, kan dit wel een negatief effect hebben op de bereidheid van het Kommunalaufsicht om mee te werken aan het gewone aandeelhouderschap van Münster bij Twence.

Vanuit de deelnemende gemeenten zal een nader te bepalen delegatie worden samengesteld, die periodiek met Münster in overleg treedt om de onderlinge samenwerking in algemene zin en de uitvoering van de overeenkomst in het bijzonder te bespreken.

1.3 Het aandeelhouderschap van Münster bij Twence kan niet bij voorbaat gegarandeerd worden

Het is vooraf niet zeker of het Kommunalaufsicht daadwerkelijk goedkeuring zal geven aan het gewone aandeelhouderschap bij Twence. Mocht de goedkeuring achterwege blijven dan blijft de communale samenwerking bestaan en wordt invulling gegeven aan de voordelen die hierboven benoemd zijn. Er is dan echter geen sprake van binnenkomende gelden door de aankoop van aandelen door Münster.

Milieuaspecten

De volgende aspecten zijn van belang:

- a. Transportbewegingen
- b. Verwerkingsmethodiek

Ad a. Er is geen sprake van extra transportbewegingen ten gevolge van de levering van GFT aan Münster. Er wordt immers gebruik gemaakt van retourtransporten voor de levering van brandbaar residu uit Münster aan Twence. Vanuit het perspectief van Münster is Twence de dichtstbijzijnde AEC, waardoor transportbewegingen zoveel mogelijk worden beperkt.

Ad b. Indien gekozen wordt voor vergisting in combinatie met compostering van het GFT-afval in Münster is de techniek identiek aan de techniek waarover Twence beschikt. Indien ervoor gekozen wordt om het materiaal uitsluitend te composteren, zal de duurzaamheidsprestatie enigszins lager uitvallen. Dit effect kan beperkt worden door met name tuinafval aan te leveren bij Münster, en zo min mogelijk keukenafval. Tuinafval is vanwege de samenstelling minder aantrekkelijk voor vergisting.

Indien de samenwerking met Münster verder wordt uitgebreid kunnen aanvullende milieuvoordelen worden behaald. Gedacht kan worden aan het terugwinnen van grondstoffen uit huishoudelijk restafval in de scheidingsinstallatie van Münster.

Rol gemeenteraad

Op grond van artikel 169, vierde lid van de Gemeentewet wordt bij besluiten van privaatrechtelijke aard die genoemde gevolgen kunnen hebben voor de gemeente de gemeenteraad in de gelegenheid gesteld wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen. Op grond van die bepaling wordt het voorstel aan de gemeenteraad voorgelegd.

Externe communicatie

Nader in te vullen, in afstemming met Twence

Financiële paragraaf

Het voorstel heeft geen financiële gevolgen voor de gemeentelijke begroting. De hogere kosten voor de gemeenten die voortkomen uit de hogere verwerkingstarieven voor GFT in Münster worden gecompenseerd door het hogere verwerkingstarief dat Stadt Münster betaalt aan Twence.

Er zijn geen verdere kosten te voorzien binnen de communale samenwerking met Münster.

Uitvoering

Om op een pragmatische wijze uitvoering te geven aan de communale samenwerking wordt voorgesteld om één gemeente te machtigen voor de administratieve afhandeling van de samenwerking. Dat beperkt de administratieve lastendruk. De levering van GFT aan Münster en de ontvangst van residu uit huishoudelijk

afval uit Münster verloopt via de gemachtigde gemeente. Deze gemeente handelt de facturatie met Münster af en ziet toe op een correcte naleving van de uitvoerings- en kostenvergoedingsovereenkomst. De uitvoerings- en kostenovereenkomst zal een (vertrouwelijke) bijlage worden bij de communale samenwerkingsovereenkomst. Hierin worden afspraken vastgelegd over hoeveelheden, samenstelling, tarieven, transport en facturering en betaling. Een aantal praktische zaken zullen door Twence worden opgepakt. Het betreft onder meer de tussenopslag van GFT dat aan Münster geleverd wordt (depot) en het verkrijgen van de benodigde exportvergunningen.

Evaluatie

De volgende stappen dienen in de komende maanden ondernomen te worden, zodat de communale samenwerking per 1 januari 2019 geëffectueerd kan worden:

- Oktober/november 2018: Besluitvorming binnen de individuele gemeenten en in de gemeenteraad van Münster.
- Begin december 2018: Goedkeuring communale samenwerking tussen de aandeelhouders van Twence en de Stadt Münster door het Kommunalaufsicht. Het Kommunalaufsicht verleent pas goedkeuring nadat de besluitvorming hierover door de deelnemende partijen heeft plaatsgevonden.
- Begin december 2018: Publicatie van de voorgenomen communale samenwerking, zodat belanghebbenden in de gelegenheid worden gesteld hiertegen bezwaar aan te tekenen.
- Eind december 2018: Ondertekening van de overeenkomst voor de communale samenwerking
- 1 januari 2019: Ingangsdatum van de overeenkomst.

Na instemming van het college dient op grond van artikel 169, vierde lid van de Gemeentewet bij besluiten van privaatrechtelijke aard die genoemde gevolgen kunnen hebben voor de gemeente de gemeenteraad in de gelegenheid gesteld wens en bedenkingen ter kennis van het college te brengen. Op grond van die bepaling wordt het voorstel aan de gemeenteraad voorgelegd

Harmonisatie Dinkelland-Tubbergen

Zowel de gemeente Dinkelland als Tubbergen is aandeelhouder van Twence. In beide gemeenten ligt een gelijkkluidend voorstel voor.

Burgemeester en wethouders van Dinkelland,

de secretaris

de burgemeester

E.M. Grobben

J.G.J. Joosten

Raadsbesluit

Datum: 27 november 2018
Nummer: B
Onderwerp: Communale samenwerking Munster

De raad van de gemeente Dinkelland,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 8 oktober 2018, nr. 22999;

Na instemming van het college dient op grond van artikel 169, vierde lid van de Gemeentewet bij besluiten van privaatrechtelijke aard die genoemde gevolgen kunnen hebben voor de gemeente de gemeenteraad in de gelegenheid gesteld te worden wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen. Op grond van die bepaling wordt het voorstel aan de gemeenteraad voorgelegd.

Besluit:

1. Kennis te nemen van de communale samenwerking met Stad Munster
2. Geen gebruik te maken van de mogelijkheid om wensen en bedenkingen in te dienen

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van 27 november 2018

De raadsgriffier,

De voorzitter,